

Opleiding Handhygiëne niet-zorg

Waar denk je aan als je het woord 'handhygiëne' hoort?

Waarom een goede handhygiëne?

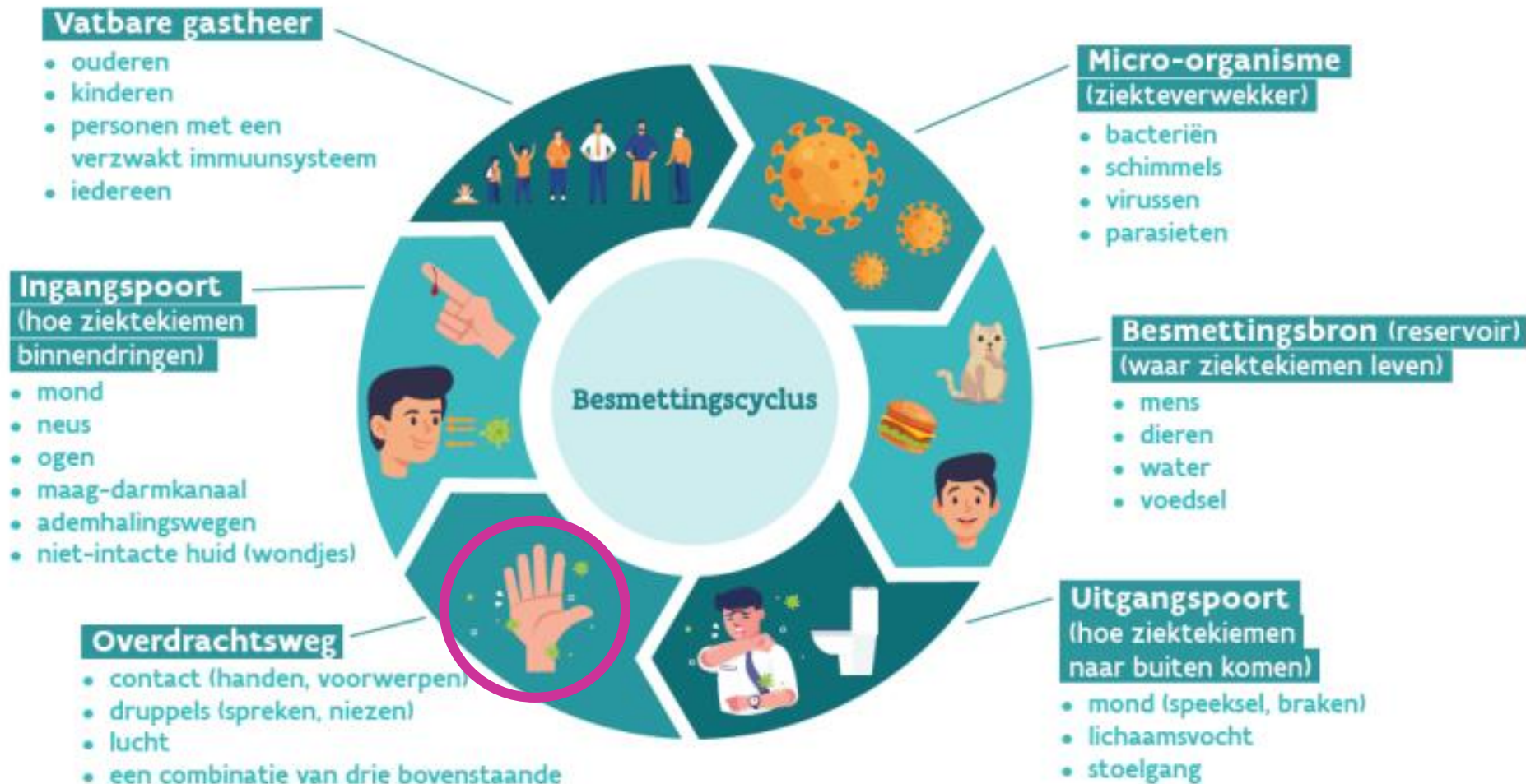
- Hands vormen de belangrijkste **overdrachtsweg** van micro-organismen

De besmettingscyclus

Vlaanderen
is zorg

Waarom een goede handhygiëne?

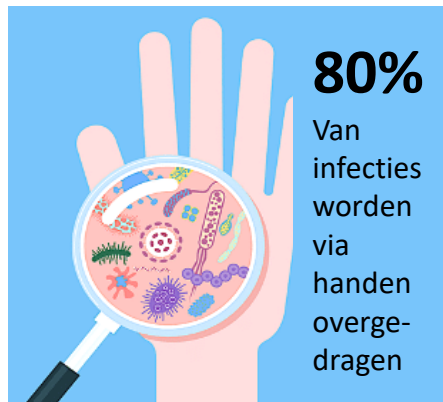
- Handen vormen de belangrijkste **overdrachtsweg** van micro-organismen
- Handhygiëne is een doeltreffende maatregel ter preventie van
 - Zorginfecties
 - Verspreiding van (multiresistente) micro-organismen (o.a. virussen, bacteriën, schimmels)

Met goede handhygiëne voorkom je besmetting van
bewoner, jezelf én de omgeving

Wat zijn de voordelen van een goede handhygiëne?

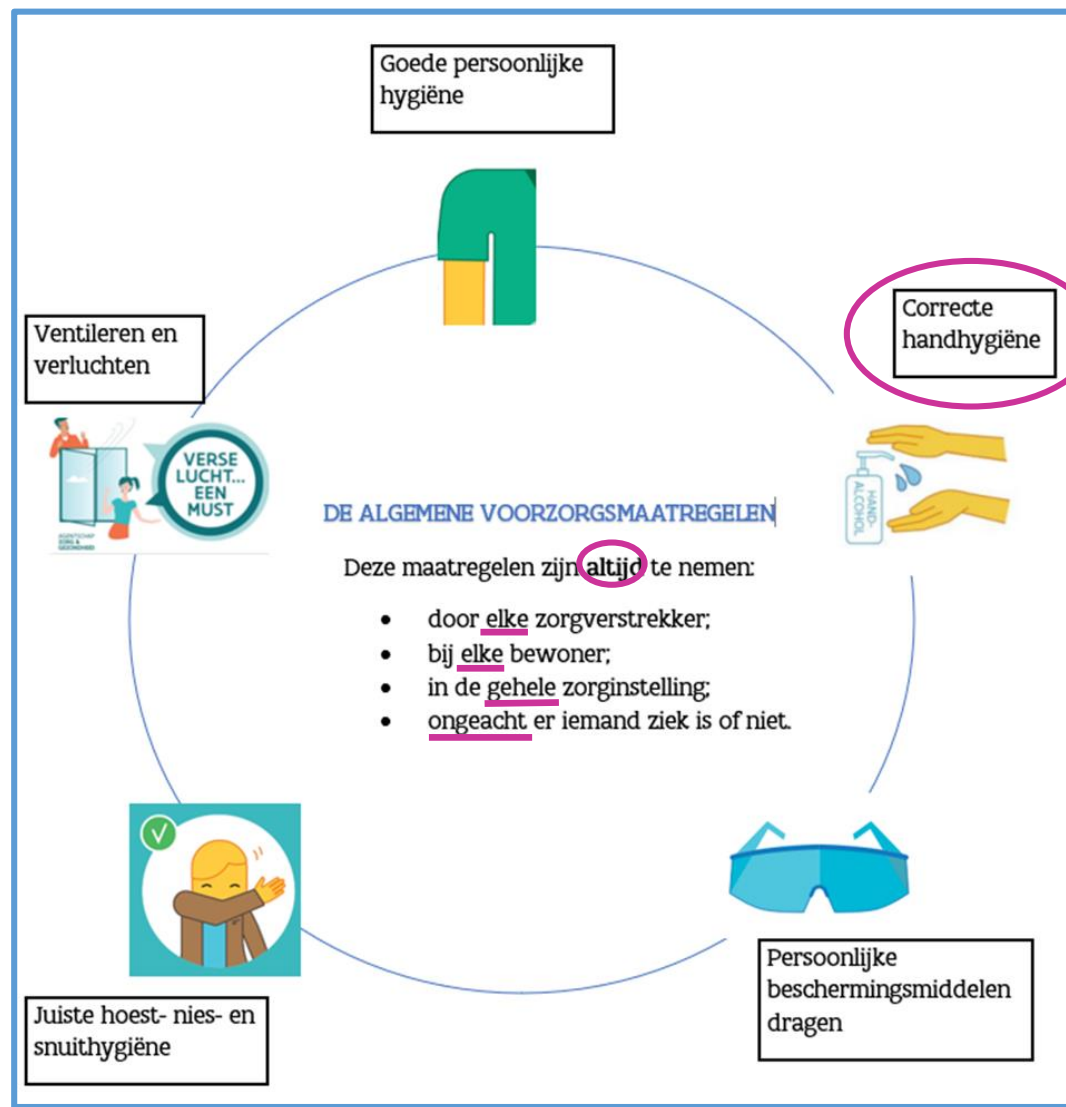
- Vermindering van diarree-infecties met 23-40%
- Vermindering van diarree bij mensen met een verzwakt immuunsysteem met 58%
- Vermindering van luchtwegaandoeningen en verkoudheden bij de algemene bevolking met 16-21%

CDC 2020
en 2022

Handhygiëne als algemene voorzorgsmaatregel

Kies het juiste antwoord

De logistieke medewerker is het voorbije weekend getrouwd. Hij komt vandaag terug werken en heeft zijn platte trouwring nog aan. Dit is toegelaten op de werkvloer.

Klopt dit?

☐ Ja

☐ Nee

Kies het juiste antwoord

De logistieke medewerker is het voorbije weekend getrouwd. Hij komt vandaag terug werken en heeft zijn platte trouwring nog aan. Dit is toegelaten op de werkvloer.

Klopt dit?

☐ Ja

☒ Nee

Kies het juiste antwoord

Tijdens je shift mag je doorzichtige nagellak dragen.

Klopt dit?

☐ Ja

☐ Nee

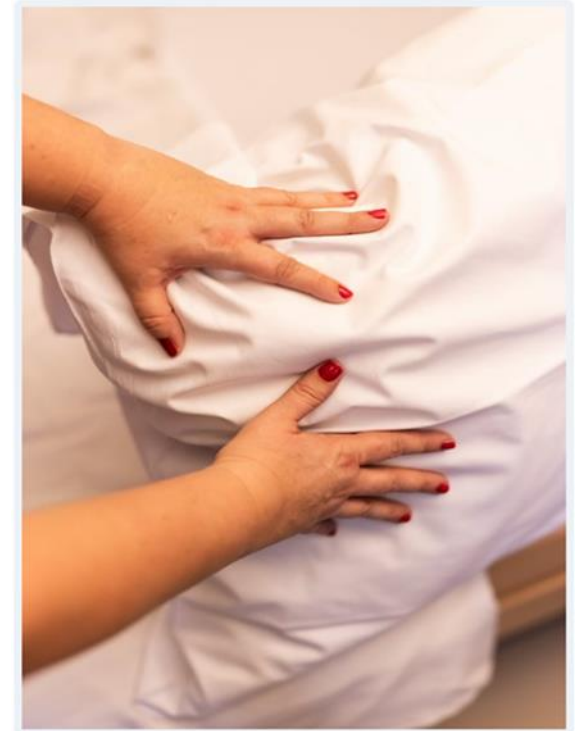
Kies het juiste antwoord

Tijdens je shift mag je doorzichtige nagellak dragen.

Klopt dit?

☐ Ja

☒ Nee

Kies het juiste antwoord

De poetshulp bezeert zich aan een scherpe rand van een verpakking en heeft een wondje aan haar hand.

Wat moet ze minimaal doen?

- ☐ Niets
- ☐ Enkel wondje ontsmetten
- ☐ Wondje reinigen en waterafstotende pleister plakken
- ☐ Ze draagt gedurende de hele shift handschoenen.

Kies het juiste antwoord

De poetshulp bezeert zich aan een scherpe rand van een verpakking en heeft een wondje aan haar hand.

Wat moet ze minimaal doen?

- ☐ Niets
- ☐ Enkel wondje ontsmetten
- ☒ Wondje reinigen en waterafstotende pleister plakken
- ☐ Ze draagt gedurende de hele shift handschoenen.

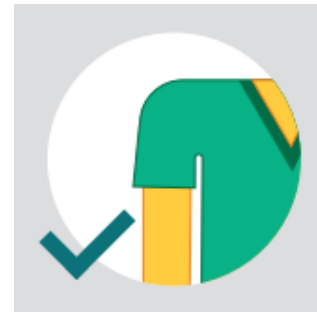
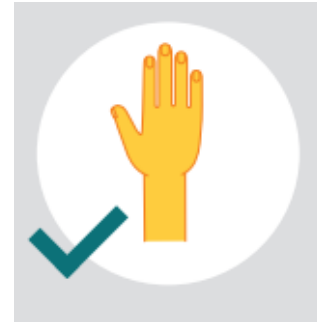

Basisvoorwaarden goede handhygiëne?

Klaar voor je shift?

 Vlaanderen
is zorgzaam en gezond samenleven

- ✓ Kortgeknipte en propere nagels
- ✓ Geen kunstnagels of nagellak
- ✓ Korte mouwen
- ✓ Geen juwelen of polshorloges
- ✓ Afgedekte wondjes

 check.
oedselveiligheid
samen voor veilig voedsel

H
curoz
S
T

Handhygiëne

ONTSMET JE HANDEN

WAS JE HANDEN

**DRAAG HANDSCHOENEN
WAAR NODIG**

Samen hand in hand voor de gezondheid van onze bewoners.

Samen voor 100% handhygiëne.

Kies het juiste antwoord

Er is een nieuwe bewoner en de kok komt langs om de menu te bespreken.

Wat moet hij doen bij het verlaten van de kamer?

- ☐ Handen wassen
- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen en daarna ontsmetten
- ☐ Niets

Kies het juiste antwoord

Er is een nieuwe bewoner en de kok komt langs om de menu te bespreken.

Wat moet hij doen bij het verlaten van de kamer?

- ☐ Handen wassen
- ☒ Handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen en daarna ontsmetten
- ☐ Niets

ONTSMET JE HANDEN MET HANDALCOHOLGEL:

- Vóór en na zorgcontact met een bewoner
- Vóór een zuivere of invasieve handeling
- Na contact met de directe omgeving van de bewoner
- Nadat je je handschoenen hebt uitgetrokken
- Nadat je je handen hebt gewassen na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen

Bekijk hier het
instructiefilmpje

Binnen de
zorgomgeving

Handontsmetting

= standaard binnen in de zorg

Voordelen ten opzichte van handen wassen

- Sneller
- Effectiever
- Huidvriendelijker
- (Op meer plaatsen beschikbaar)

Kies het juiste antwoord

De soep wordt bedeeeld aan de bewoners aan tafel.
De logistieke medewerker schept de soep op.

Wat moet ze vooraf doen?

- ☐ Handen wassen
- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen en daarna ontsmetten
- ☐ Niets
- ☐ Ze draagt handschoenen voor deze handeling

Kies het juiste antwoord

De soep wordt bediend aan de bewoners aan tafel.
De logistieke medewerker schept de soep op.

Wat moet ze vooraf doen?

Handen wassen

Handen ontsmetten

Handen wassen en daarna ontsmetten

Niets

Ze draagt handschoenen voor deze handeling

WAS JE HANDEN MET VLOEIBARE ZEEP:

- Aan het begin en einde van je dienst
- Vóór (de bereiding van) een maaltijd
- Na toiletgebruik
- Na hoesten, niezen of snuiten
- Bij (zichtbaar) vuile handen
- Na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen (ontsmet ook je handen nadat je ze gewassen hebt)

Bekijk hier het instructiefilmpje

HANDEN WASSEN VOOR KEUKENMEDEWERKERS:

- Herbetreden van de productie ruimte na een pauze
- Na het roken
- Na contact met rauwe voedingswaren (bv. vlees, vis, groenten, eieren,...)
- Werken met ≠ soorten voedingsmiddelen (bv. rauw vlees en groenten)
- Na contact met gebruikte of vuile voorwerpen/apparatuur (vb. snijmachine)
- Na het uittrekken van handschoenen
- Bij overgang van vuile naar propere keuken-ruimte (vb. afwas naar portionering)
- ...

Kies het juiste antwoord

De keukenmedewerker vult de vaatwasser en heeft handschoenen aan.
Wat moet hij doen nadat hij de handschoenen heeft uitgetrokken?

- ☐ Handen wassen
- ☐ Handen wassen en ontsmetten
- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Niets

Kies het juiste antwoord

De keukenmedewerker vult de vaatwasser en heeft handschoenen aan.
Wat moet hij doen nadat hij de handschoenen heeft uitgetrokken?

- ☒ Handen wassen
- ☐ Handen wassen en ontsmetten
- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Niets

WAS JE HANDEN MET VLOEIBARE ZEEP:

- Aan het begin en einde van je dienst
- Vóór (de bereiding van) een maaltijd
- Na toiletgebruik
- Na hoesten, niezen of snuiten
- Bij (zichtbaar) vuile handen
- Na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen (ontsmet ook je handen nadat je ze gewassen hebt)

Bekijk hier het instructiefilmpje

HANDEN WASSEN VOOR KEUKENMEDEWERKERS:

- Herbetreden van de productie ruimte na een pauze
- Na het roken
- Na contact met rauwe voedingswaren (bv. vlees, vis, groenten, eieren,...)
- Werken met ≠ soorten voedingsmiddelen (bv. rauw vlees en groenten)
- Na contact met gebruikte of vuile voorwerpen/apparatuur (vb. snijmachine)
- Na het uittrekken van handschoenen
- Bij overgang van vuile naar propere keuken-ruimte (vb. afwas naar portionering)
- ...

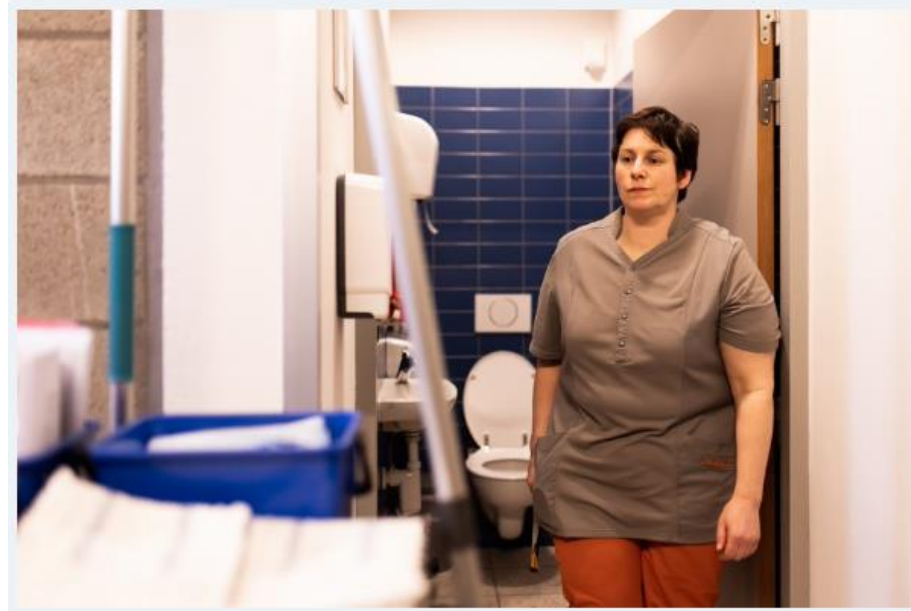
Kies het juiste antwoord

De poetshulp gaat nog even naar het toilet voordat ze een bewonerskamer gaat poetsen. Na het toiletgebruik moet ze haar handen niet wassen want ze gebruikt toch handschoenen om de kamer van de bewoner te poetsen.

Juist of fout?

☐ Juist

☐ Fout

Kies het juiste antwoord

De poetshulp gaat nog even naar het toilet voordat ze een bewonerskamer gaat poetsen. Na het toiletgebruik moet ze haar handen niet wassen want ze gebruikt toch handschoenen om de kamer van de bewoner te poetsen.

Juist of fout?

☐ Juist

☒ Fout

WAS JE HANDEN MET VLOEIBARE ZEEP:

- Aan het begin en einde van je dienst
- Vóór (de bereiding van) een maaltijd
- Na toiletgebruik
- Na hoesten, niezen of snuiten
- Bij (zichtbaar) vuile handen
- Na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen (ontsmet ook je handen nadat je ze gewassen hebt)

Bekijk hier het
instructiefilmpje

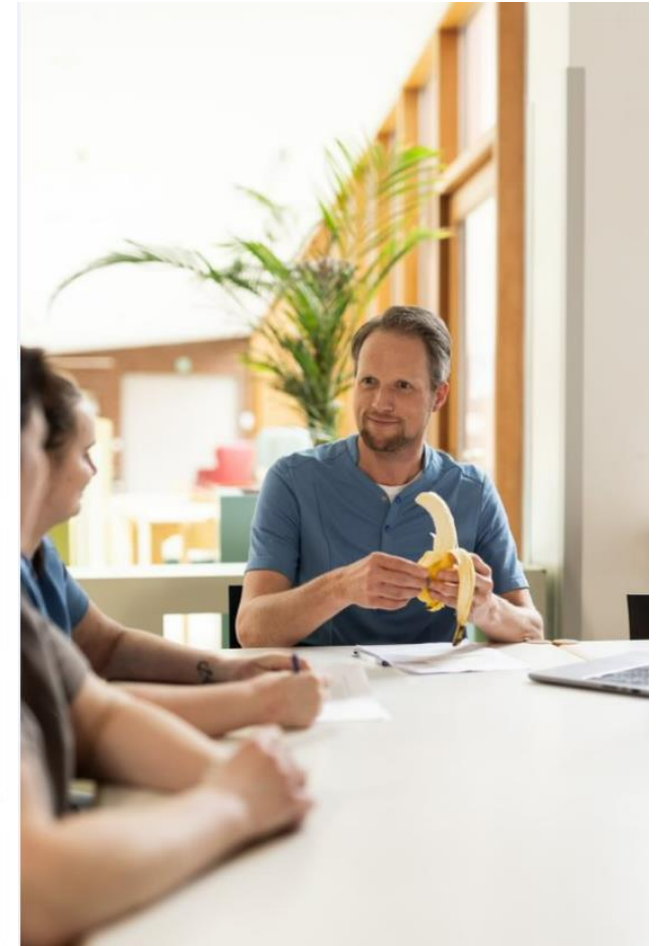

Kies het juiste antwoord

De logistieke medewerker heeft een moment tijd om zijn banaan op te eten.

Wat moet hij vooraf doen?

- ☐ Handen wassen
- ☐ Handen wassen en ontsmetten
- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Niets

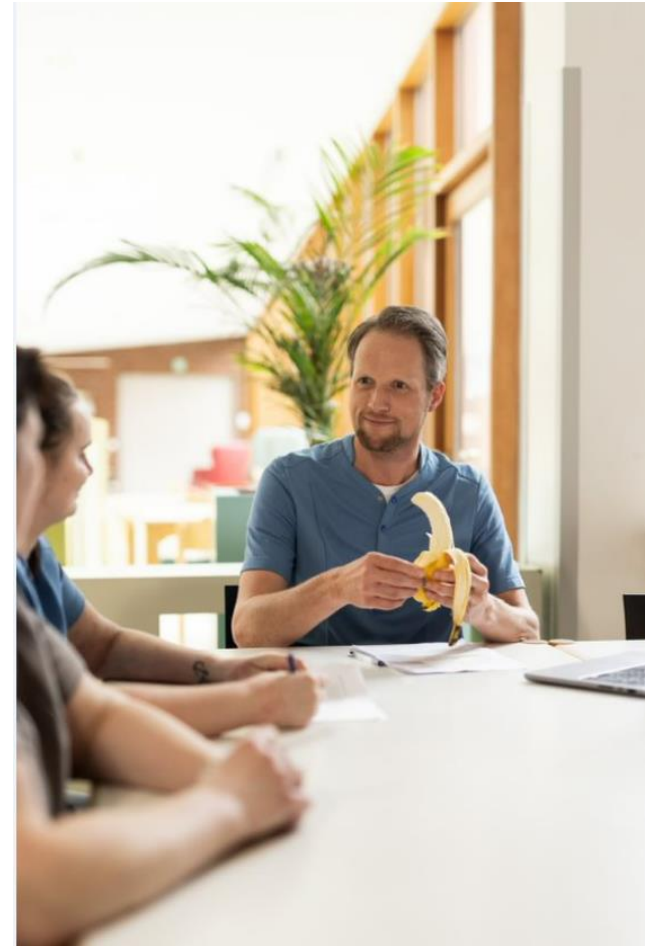

Kies het juiste antwoord

De logistieke medewerker heeft een moment tijd om zijn banaan op te eten.

Wat moet hij vooraf doen?

- ☒ Handen wassen
- ☐ Handen wassen en ontsmetten
- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Niets

WAS JE HANDEN MET VLOEIBARE ZEEP:

- Aan het begin en einde van je dienst
- Vóór (de bereiding van) een maaltijd
- Na toiletgebruik
- Na hoesten, niezen of snuiten
- Bij (zichtbaar) vuile handen
- Na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen (ontsmet ook je handen nadat je ze gewassen hebt)

Bekijk hier het
instructiefilmpje

Kies het juiste antwoord

De logistieke medewerker ziet dat bewoner A onderuitgezakt zit in zijn stoel. Voor ze hem helpt doet ze handschoenen aan.

Klopt dit?

☐

Ja

☐

Nee

Kies het juiste antwoord

De logistieke medewerker ziet dat bewoner A onderuitgezakt zit in zijn stoel. Voor ze hem helpt doet ze handschoenen aan.

Klopt dit?

☐ Ja

☒ Nee

TREK HANDSCHOENEN AAN:

- Bij kans op contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen
- Bij kans op contact met voorwerpen die bevuild zijn met die lichaamsvochten
- Bij kans op overdracht van specifieke ziektekiemen via de handen
(bv. clostridium, norovirus, VRE, ...)

Niet van toepassing hier!

TREK HANDSCHOENEN UIT:

- Na gebruik bij een bewoner
- Bij overgang van een vuile naar een propere zone bij dezelfde bewoner
- Na contact met voorwerpen die bevuild zijn met lichaamsvochten of bloed

Bekijk hier het instructieflmpje

BIJKOMENDE INDICATIES VOOR HET AANTREKKEN VAN HANDSCHOENEN DOOR KEUKENMEDEWERKERS:

- Bij rauwe voeding die niet meer verwerkt wordt
- (Bij sterk geurende voeding)
- Bij uitladen eetkar en vullen vaatwas met eetgerei bewoners
- ...

Steeds handen wassen na het uittrekken van handschoenen in de keuken

Kies het juiste antwoord

De poetshulp heeft handschoenen aan en is klaar met het schoonmaken van de kamer van een bewoner. Ze gaat verder naar de volgende bewoner om zijn kamer schoon te maken.

Wat moet ze doen?

- ☐ Handschoenen uitdoen
- ☐ Handschoenen uitdoen en handen wassen
- ☐ Handschoenen uitdoen, handen ontsmetten en nieuwe handschoenen aantrekken
- ☐ Niets, de handschoenen mogen aanblijven

Kies het juiste antwoord

De poetshulp heeft handschoenen aan en is klaar met het schoonmaken van de kamer van een bewoner. Ze gaat verder naar de volgende bewoner om zijn kamer schoon te maken.

Wat moet ze doen?

- ☐ Handschoenen uitdoen
- ☐ Handschoenen uitdoen en handen wassen
- ☒ Handschoenen uitdoen, handen ontsmetten en nieuwe handschoenen aantrekken
- ☐ Niets, de handschoenen mogen aanblijven

ONTSMET JE HANDEN MET HANDALCOHOLGEL:

- Vóór en na zorgcontact met een bewoner
- Vóór een zuivere of invasieve handeling
- Na contact met de directe omgeving van de bewoner
- Nadat je je handschoenen hebt uitgetrokken
- Nadat je je handen hebt gewassen na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen

Bekijk hier het
instructiefilmpje

Kies het juiste antwoord

De poetshulp heeft handschoenen aan en is klaar met het schoonmaken van de kamer van een bewoner. Ze gaat verder naar de volgende bewoner om zijn kamer schoon te maken.

Wat moet ze doen?

Was het nodig om hier handschoenen te dragen?

- ☐ Handschoenen uitdoen
- ☐ Handschoenen uitdoen en handen wassen
- ☐ Handschoenen uitdoen, handen ontsmetten en nieuwe handschoenen aantrekken
- ☐ Niets, de handschoenen mogen aanblijven

TREK HANDSCHOENEN AAN:

- Bij kans op contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen
- Bij kans op contact met voorwerpen die bevuild zijn met die lichaamsvochten
- Bij kans op overdracht van specifieke ziektekiemen via de handen
(bv. clostridium, norovirus, VRE, ...)

TREK HANDSCHOENEN UIT:

- Na gebruik bij een bewoner
- Bij overgang van een vuile naar een propere zone bij dezelfde bewoner
- Na contact met voorwerpen die bevuild zijn met lichaamsvochten of bloed

Bekijk hier het
instructiefilmpje

INDICATIES VOOR HET AANTREKKEN VAN HANDSCHOENEN DOOR SCHOONMAAKMEDEWERKERS:

- Poetsen van sanitair (interieur)
- Opruimen van lichaamsvochten op de grond
- Poetsen van kamer van een bewoner met Clostridium
- Vullen van wasmachine met gebruikte moppen en doeken
- ...

H
curoz
S
T

WEL:

Draag altijd de correcte maat handschoenen.
Niet te groot, niet te klein.

Zorg dat je handen goed droog zijn als je handschoenen aantrekt.
Hierdoor kan je ze gemakkelijk aandoen en voorkom je huidirritaties.

Trek je handschoenen direct uit na de handeling waarvoor je ze hebt aangedaan en voer handhygiëne uit.

Wissel zeker je handschoenen tussen twee bewoners. Je wil vermijden dat je eventuele ziektekiemen van de ene bewoner naar de andere bewoner overbrengt.

NIET:

Ontsmet je handschoenen niet. De alcoholgel kan de handschoenen aantasten, zodat ze hun beschermende functie verliezen en zelfs sneller stuk gaan.

Draag geen twee paar handschoenen over elkaar. Het uitdoen van handschoenen is een indicatie voor het uitvoeren van handhygiëne. Dit is niet mogelijk als er nog een tweede paar handschoenen wordt gedragen.

Vermijd overmatig gebruik van handschoenen. Bij goed gebruik verklein je de kans op het overdragen van ziektekiemen. Gebruik enkel handschoenen wanneer nodig, volgens de indicaties.

Vermijd tijdens het dragen van handschoenen contact met je gezicht, kleding of andere persoonlijke beschermingsmiddelen en materialen. Denk bijvoorbeeld aan telefoons, deurknoppen, toetsenborden, ...

ONTSMET JE HANDEN MET HANDALCOHOLGEL:

- Vóór en na zorgcontact met een bewoner
- Vóór een zuivere of invasieve handeling
- Na contact met de directe omgeving van de bewoner
- Nadat je je handschoenen hebt uitgetrokken
- Nadat je je handen hebt gewassen na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen

Bekijk hier het instructiefilmpje

Steeds handen wassen na het uittrekken van handschoenen in de keuken

H
CUROZ
S
T

Kies het juiste antwoord

De logistieke hulp vervangt de vuile lakens, die zichtbaar bevuild zijn met stoelgang, door propere lakens.

Zet onderstaande handelingen in de juiste volgorde.

- = Handen ontsmetten
- = Handschoenen aantrekken
- = Propere lakens nemen
- = Vuile lakens verwijderen
- = Handschoenen uitdoen

Kies het juiste antwoord

De logistieke hulp vervangt de vuile lakens, die zichtbaar bevuild zijn met stoelgang, door propere lakens.

Zet onderstaande handelingen in de juiste volgorde.

- = 1. Handschoenen aantrekken
- = 2. Vuile lakens verwijderen
- = 3. Handschoenen uitdoen
- = 4. Handen ontsmetten
- = 5. Propere lakens nemen

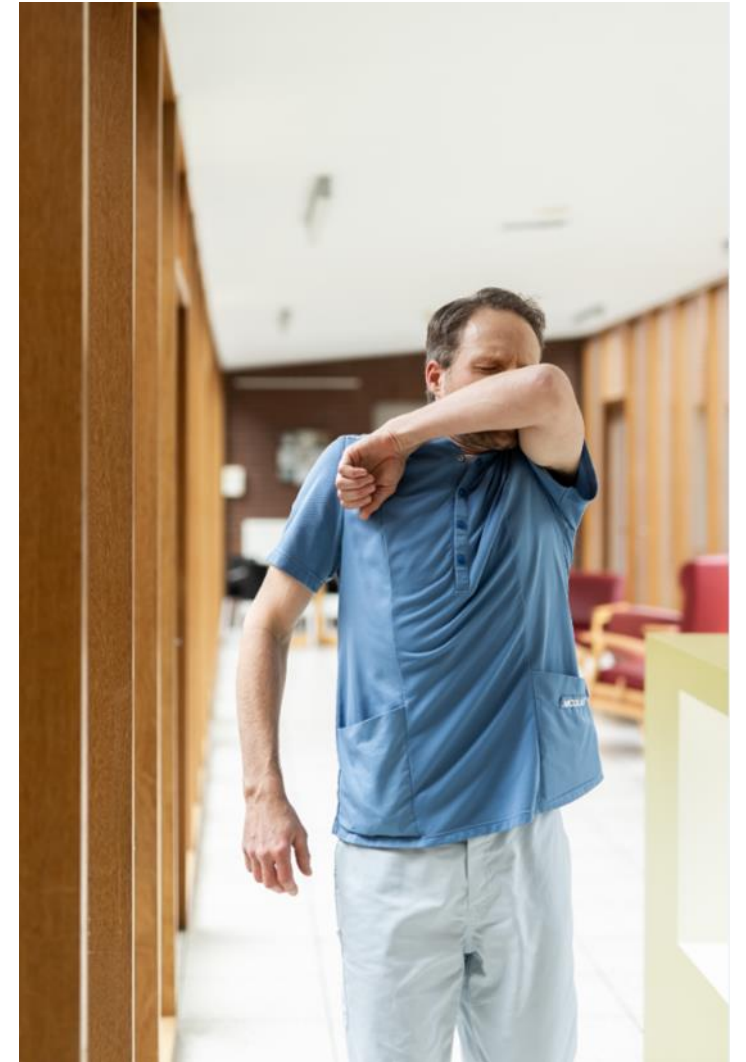

Kies het juiste antwoord

Je hoest in je elleboog.

Wat moet je doen?

- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen en erna de handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen
- ☐ Niets

Kies het juiste antwoord

Je hoest in je elleboog.

Wat moet je doen?

- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen en erna de handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen
- ☒ Niets

Kies het juiste antwoord

Je niest in je handen.

Wat moet je doen?

- ☐ Handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen en erna de handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen
- ☐ Niets

Kies het juiste antwoord

Je niest in je handen.

Wat moet je doen?

- ☐ Handen ontsmetten
- ☒ Handen wassen en erna de handen ontsmetten
- ☐ Handen wassen
- ☐ Niets

WAS JE HANDEN MET VLOEIBARE ZEEP:

- Aan het begin en einde van je dienst
- Vóór (de bereiding van) een maaltijd
- Na toiletgebruik
- Na hoesten, niezen of snuiten
- Bij (zichtbaar) vuile handen
- Na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliesen (ontsmet ook je handen nadat je ze gewassen hebt)

Bekijk hier het
instructiefilmpje

HOEST-, NIES- EN SNUITHYGIËNE

Basisprincipes:

- Hoest of nies steeds met een afgewend gezicht.
- Bij het hoesten of niezen bedek je de mond of de neus met een papieren wegwerpzakdoek. Na gebruik gooi je deze onmiddellijk in een vuilnisbak.
- Indien geen wegwerpzakdoek voorhanden is, hoest of nies dan in je elleboogplooi.
- Was en ontsmet nadien je handen

Wat als ... micro-organismen zichtbaar waren?

Watch later

Share

Wat als...
micro-organismen zichtbaar waren...
en handschoenen niet correct worden gedragen...

MORE VIDEOS

0:01 / 2:37

YouTube

<https://youtu.be/BqIgSthsVIE>

En in de praktijk?

- Techniek handen ontsmetten/wassen
- Techniek handschoenen verwijderen

Kies de juiste antwoorden

Wat zijn de do's bij het ontsmetten van je handen? Duid de juiste mogelijkheden aan.

- ☐ 20-30 seconden wrijven
- ☐ De handen droogwapperen
- ☐ De handen ontsmetten wanneer ze vuil zijn
- ☐ Genoeg handalcoholgel gebruiken
- ☐ Wrijven tot de handen droog zijn
- ☐ 10-20 seconden wrijven

Kies de juiste antwoorden

Wat zijn de do's bij het ontsmetten van je handen? Duid de juiste mogelijkheden aan.

- ☒ 20-30 seconden wrijven
- ☐ De handen droogwapperen
- ☐ De handen ontsmetten wanneer ze vuil zijn
- ☒ Genoeg handalcoholgel gebruiken
- ☒ Wrijven tot de handen droog zijn
- ☐ 10-20 seconden wrijven

Correct handen
ontsmetten
in 20 à 30
seconden

Techniek
handen ontsmetten

<https://youtu.be/IEwNcK9oyRQ>

Techniek handen ontsmetten

UV lamp uit te lenen bij HOST CUROZ

Zet in de juiste volgorde ...

- A. Handen afspoelen
- B. Handen inzepen
- C. Kraan sluiten
- D. Handen nat maken
- E. Zeep nemen
- F. Handen afdrogen

Techniek handen wassen

Juiste volgorde

1. Handen nat maken
2. Zeep nemen
3. Handen inzepen
4. Handen afspoelen
5. Handen afdrogen
6. Kraan sluiten

! Preventie huidirritatie

! Preventie huidirritatie

! Preventie huidirritatie

**Correct
handen wassen
in 40 à 60
seconden**

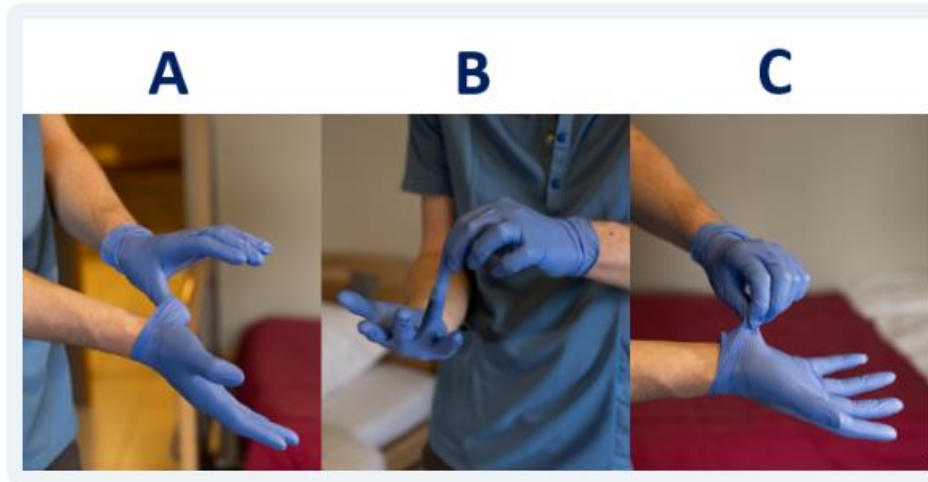
Techniek
handen wassen

<https://youtu.be/JZeYQXGcQb4>

Kies het juiste antwoord

Wat is de juiste eerste stap voor het uittrekken van bevulde handschoenen?

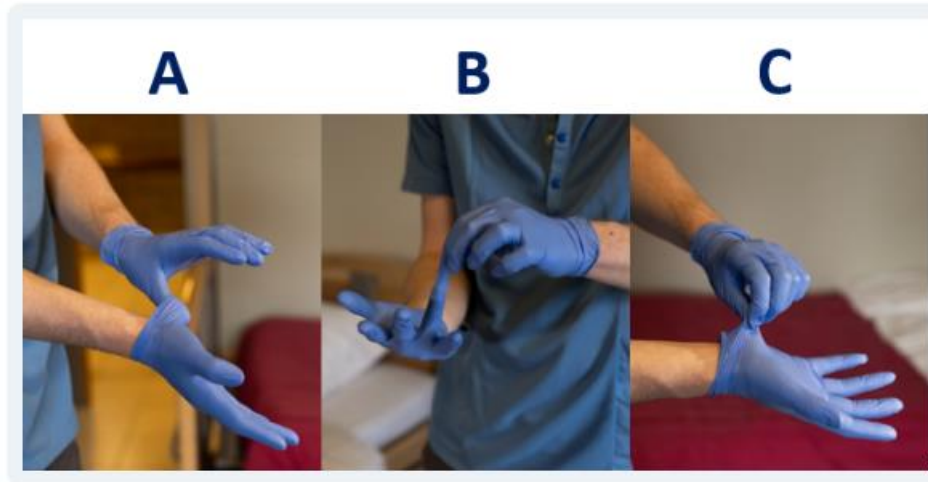
☐ Foto A

☐ Foto B

☐ Foto C

Kies het juiste antwoord

Wat is de juiste eerste stap voor het uittrekken van bevulde handschoenen?

☐ Foto A

☐ Foto B

☒ Foto C

Correct handschoenen uittrekken

Techniek handschoenen verwijderen

<https://youtu.be/MqsdviSJoEc>

Techniek

handschoenen verwijderen

Lukt het jou om jouw handen verfvrij te houden?

Bronnen

- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/per-domein/infectieziekten-en-vaccinaties/zorginfecties>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/per-domein/infectieziekten-en-vaccinaties/zorginfecties/campagne-handhygiene-woonzorgcentra>
- <https://e-learning.fluens.be/#/>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/infectiepreventie>

Contact:

www.host-curoz.be
+32 2 477 56 88
info@host-curoz.be

H
curoz
S
T

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

5 mei - Internationale dag van de Handhygiëne

Dankjewel...

... voor al je inspanningen om samen
voor 100% handhygiëne te gaan!

ONTSMET
JE HANDEN

WAS
JE HANDEN

DRAAG JE
HANDSCHOENEN
WAAR NODIG